

ESR-aanrekening van een nieuw investeringsprogramma van BIO

Beschrijving van de adviesaanvraag

De federale overheid heeft op 4 april 2018 het Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) om advies gevraagd over de ESR-verwerking van een nieuw programma binnen de Belgische investeringsmaatschappij voor ontwikkelingslanden (BIO), dat deel uitmaakt van de federale overheid (S.1311). Op 25 april hebben vertegenwoordigers van BIO en de federale overheid verdere verduidelijkingen verstrekt inzake de adviesaanvraag.

De federale overheid heeft aan het INR een voorontwerp van wet overgemaakt dat voorziet dat de Belgische Staat fondsen kan verstrekken aan BIO. BIO kan met deze fondsen investeringen doen met een lager verwacht rendement dan gebruikelijk voor haar investeringen, met als doel dat die investeringen de ontwikkelingsimpact verhogen alsook de synergieën met andere actoren versterken. Het verwachte rendement op deze investeringen zal à priori niet voldoende zijn om de werkingskosten van BIO te dekken. Globaal genomen zullen de door BIO ontvangen fondsen op lange termijn volledig worden opgebruikt voor de financiering van de werkingskosten van BIO en de aanrekening van verliezen op de portefeuille (de minwaarden die voor het geheel van de portefeuille worden verwacht). De investeringen die met deze specifieke fondsen worden gerealiseerd, worden apart opgevolgd in de boekhouding van BIO.

De adviesvraag heeft betrekking op de fondsen die de overheid aan BIO zal verstrekken alsook op de ESR-impact van de verschillende transacties die BIO zal uitvoeren (leningen, kapitaalparticipaties, provisies voor waardeverminderingen, minderwaarden, terugbetalingen van leningen, verkoop van participaties, interesten, dividenden en beheerskosten). De federale overheid wenst ook advies over de te gebruiken economische codes in haar begroting en bij BIO.

Advies van het INR

1. Financiering van BIO door de Belgische Staat

BIO zal van de federale overheid nieuwe fondsen ontvangen. De fondsen zijn door BIO niet terug te betalen en er is geen rente of dividenden op verschuldigd. Het gaat dus om overdrachten van de Staat naar BIO. Deze fondsen zullen worden gebruikt om participaties te nemen en leningen te verstrekken. De provisies voor waardeverminderingen en de minderwaarden op deze investeringen worden

rechtstreeks ten laste gelegd van de door BIO ontvangen fondsen, net als de werkingskosten verbonden aan het beheer van deze investeringen. Op het ogenblik van de verstrekking van de fondsen door de Staat kan niet worden bepaald welk deel zal worden gebruikt voor de eigenlijke werking van BIO en welk zal worden gebruikt voor de compensatie van minwaarden op de participaties en de leningen.

Gelet op het feit dat de fondsen initieel voornamelijk zouden dienen voor de financiering van het nieuwe programma en slechts deels voor de financiering van de werkingskosten kan het geheel van de fondsen worden beschouwd als een kapitaaloverdracht.

- ✓ Aanrekening in de federale begroting - 61.42 Overige kapitaaloverdrachten aan administratieve openbare instellingen (AOI)
- ✓ Aanrekening bij BIO – 66.12 Kapitaaloverdrachten van de institutionele overheid

2. Aanrekening van de transacties bij BIO met betrekking tot het nieuwe programma

2.1 Werkingskosten

De eigenlijke werkingskosten van BIO voor dit nieuwe programma dienen te worden aangerekend volgens de aard van de kosten die worden gemaakt (loonuitgaven, intermediair verbruik, ...).

2.2 Het nemen van kapitaalparticipaties

BIO zou in het kader van deze projecten deelnemingen nemen in fondsen die kapitaalparticipaties verstrekken aan bedrijven in markten waar private kapitaalverstrekkers niet actief zijn.

Om als een kapitaalparticipatie (economische hergroepering code 8) te worden beschouwd dient de kapitaalinjectie te gebeuren binnen de verwachting dat de belegde middelen zullen renderen. Binnen dit programma is het zo dat de participaties duidelijk gebeuren met een lagere, niet marktconforme, rendementsdoelstelling (in tegenstelling tot de andere participaties die worden genomen door BIO).

Dit maakt dat het nemen van deze participaties in de economische hergroepering dient te worden geregistreerd als een kapitaaloverdracht. Het verkopen van een participatie dient te worden geregistreerd als een kapitaalsvermindering.

- ✓ 54.62 Kapitaaloverdrachten aan landen andere dan lidstaten van de EU (niet-overheden): overige kapitaaloverdrachten
- ✓ 88.24 Vereffeningen van deelnemingen in landen andere dan de lidstaten van de EU (niet-overheden)
- ✓ Eventuele dividenden dienen te worden aangerekend 28.20 Ontvangen dividenden

2.3 Het geven van leningen

BIO zou leningen verstrekken aan buitenlandse bedrijven. Het betreft geen leningen aan bedrijven in moeilijkheden en op het moment van leningsverstrekking wordt voor elke individuele lening verwacht dat deze zal worden terugbetaald. De geografische risico's maken wel dat er (regelmatig) minwaarden zullen worden geregistreerd op de leningen.

In het ESR is een lening een onvoorwaardelijke schuld aan de crediteur, die op de vervaldag dient te worden afgelost. Leningen die door een overheid worden verstrekt en die waarschijnlijk niet worden terugbetaald, worden in het ESR geregistreerd als kapitaaloverdrachten en vallen niet onder deze post (ESR paragraaf 20.121). Indien bij de toekenning wordt verwacht dat de lening zal worden terugbetaald, wordt dit in het ESR wel beschouwd als een lening.

Een lening kan in het ESR verdwijnen van de balans door de terugbetaling ervan, door een schuldkwijtschelding of door het faillissement van de ontleners. De terugbetaling van een lening is in het ESR een financiële transactie zonder impact op het vorderingensaldo. Een schuldkwijtschelding door de uitlener is in het ESR een kapitaaloverdracht die een negatieve impact heeft op het saldo op het ogenblik dat deze plaatsvindt. Het wegvallen van de lening door het definitieve faillissement van de ontleners is geen transactie in het ESR omdat er geen akkoord is tussen de partijen en wordt daarom geregistreerd als een overige volumemutatie in activa zonder impact op het vorderingensaldo.

BIO stelt dat het geen schuldkwijtscheldingen doet, maar weet bij het toekennen van de leningen wel dat een (belangrijk) deel van de leningen niet zal worden terugbetaald en accepteert dit ook gelet op haar ontwikkelingsdoelstelling. Ze eist hiervoor geen hoger rendement zoals private partners zouden doen. Ze probeert evenmin de middelen op alle mogelijke wijzen te recupereren (door bijvoorbeeld het faillissement van de begunstigde aan te vragen). Niettegenstaande er geen expliciete schuldkwijtscheldingen zijn, is dit impliciet wel het geval, omdat in bepaalde gevallen de niet-terugbetaling wordt aanvaard zonder de uitputting van alle juridische middelen of door het in rekening brengen van het werkelijk risico bij de prijszetting.

Om de begrotingsimpact niet positiever voor te stellen dan de economische realiteit kan voor dit specifieke programma rekening worden gehouden met de boekhoudkundige provisies voor minwaarden die BIO in zijn bedrijfsboekhouding zal registreren en deze in dit specifieke geval te beschouwen als schuldkwijtscheldingen.

De aanrekening van de ontvangen interesten dient in het ESR te gebeuren op batenbasis, d.w.z. dat de rente wordt geregistreerd naar rato van de periode waarin de hoofdsom heeft uitgestaan. Vanuit een voorzichtigheidsoogpunt beveelt het INR aan om enkel rekening te houden met interesten waarvan de betaling effectief wordt verwacht.

Te gebruiken codes:

- ✓ Toekenning van een lening - 84.16 Kredietverleningen aan landen andere dan de lidstaten van de EU (niet-overheden)
- ✓ Terugbetaling van een lening - 88.16 Kredietaflossing door landen andere dan de lidstaten van de EU (niet-overheden)
- ✓ Rente ontvangsten – 26.10 Rente van andere sectoren dan de overheidssector
- ✓ Schuldwijtscheldingen (in de praktijk provisies voor minwaarden) - 54.62 kapitaaloverdrachten aan landen andere dan lidstaten van de EU (niet-overheden): overige kapitaaloverdrachten

31.05.2018